

Kvinnor för fred

En fredsförening med kvinnoperspektiv som grund

Tema: Svensk säkerhetspolitik
december 2012



Fredsaktion mot Sveriges första vapenmässa.



December 2012

Kvinnor för fred (KFF), som bildades 1978, arbetar för fred på kvinnors villkor. Föreningen är partipolitiskt och religiöst obunden.

Kvinnor för fred är medlem i många internationella freds-, kvinno- och solidaritetsorganisationer och ingår i ett nätverk med internationella förgreningar.

Kvinnor för fred kräver stopp för kärnvapen och kärnvapenprov, kämpar mot militär rustning och vapenspridning, kräver stopp för vapenproduktion och -export och kräver en omställning från militär till civil produktion.

Kvinnor för fred arbetar för kvinnors medverkan i konflikthantering, för mänskliga rättigheter, för ökat inflytande för FN och OSSE i alla fredsprocesser och en framtida fredskultur.

Medlemsavgift 170 kr/år i riksorganisationen. Plus en mindre avgift på platser med lokalgrupper.
Familjemedlem/studerande 50 kr/år.
Stödmedlem 100 kr/år

Medlemmar får KFF:s tidning.

Kvinnor för fred

Hammarby Allé 93
120 63 Stockholm
Telefon: 08-667 97 27
Plusgiro: 439 12 25-2
E-post: kff@telia.com

Facebook:

facebook.com/kvinnorforfred

Twitter: twitter.com/kvinnorforfred

www.kvinnorforfred.se

Tema: Svensk säkerhetspolitik

INNEHÅLL

Studiecirkel om försvarsfrågor.....	4-6
Hur går vi vidare?.....	6
Mer fokus på Sverige i ny cirkel.....	7
Samarbete för fred eller krig?.....	8-10
– Maj Britt Theorin	
En smyganslutning till Nato.....	11-13
– Agneta Norberg	
Svensk säkerhetspolitik i förändring.....	14-17
– Ingela Mårtensson	
Atomvapenstat EU.....	18
– Eia Liljegren Palmær	
SAMLA – Kvinnor för freds styrgrupp.....	19
Kontaktkvinnor KFF.....	19
Inbjudan studiecirkel 2013.....	20





”Tvivla aldrig på att en liten grupp tänkande människor kan förändra världen. I själva verket är det så som det alltid har gått till.”

Margaret Mead (1901-1978)

Tidningen Kvinnor för fred

Utkommer med fyra nummer per år som bilaga i Miljömagasinet samt ett par temanummer.

Ansvarig utgivare: Eva Wilks

Varje författare ansvarar själv för sin artikel. För icke beställt material ansvaras inte.

Omslagsbild:

Foto av Jonath Mathew från aktionen Stoppa Dödsmissan den 28 november 2012 i samband med vapenmässan i Älvsjö.

Illustration till vänster:
Helga Henschen

Redaktör: Benita Eklund
Telefon: 073-767 38 86
E-post: benita eklund@gmail.com

I tysthet sker förändringen

I november hölls Sveriges första vapenmässa, i Älvsjö i Stockholm. Kvinnor för fred är starkt kritiska till att Sverige på detta sätt försöker stärka sin ställning inom vapenhandeln och en manifestation under namnet *Stoppa dödsmissan* arrangerades i samarbete med andra fredsoorganisationer. Det hela avslutades med den *Die in* du kan se på omslaget.aktionen gav en kraftfull bild av vapenhandelns konsekvenser.

Spridda kritiska röster hördes i medierna men vapenmässan gick tämligen obemärkt förbi. Detsamma gäller de stora förändringar som skett inom svensk säkerhetspolitik de senaste decennierna. Nu är det hög tid att ta fram alla fakta, debattera utvecklingen och skapa opinion för alternativa strategier. Det här temanumret är en del i den processen.

Maj Britt Theorin om någon, kan den svenska säkerhetspolitiken. Hon ger en bakgrund till den neutralitetspolitik som bidragit till att göra Sverige till en fredsröst i världen. Mottot *alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig* har gagnat oss väl, menar hon.

Ingela Mårtensson riktar i sin artikel skarp kritik mot att Sverige allt mer profilerar sig som vapenexportör. ”Krig är ingen bra affärsidé” skriver hon. Sverige borde i stället dra ner på produktionen då motivet för en sådan inte längre existerar. Hon kartlägger också de politiska beslut och officiella strategier som lett fram till dagens position.

Agneta Norberg berättar mer om de allianser Sverige i rask takt bygger, utan allmän debatt. Hon visar hur Sverige smygansluts till Nato och hur svensk mark, luft och vatten i allt högre grad upplåts till militärövningar i USA:s och Natos regi.

Vad betyder allt detta, och kan vi göra något för att bryta utvecklingen?

I våras höll Kvinnor för fred en studiecirkel som du kan läsa om på sidorna 4-6. Nu fortsätter cirkeln och den svenska säkerhetspolitiken står i fokus. Det här temanumret ger en försmak av kommande studier och diskussioner. Hur du anmäler dig till cirkeln ser du på tidningens baksida.

Du som varit medlem ett tag känner igen den tidning du håller i din hand. Under många år utförde Bibbi Steinertz ett enormt arbete för att i denna form delge medlemmarna föreningens arbete. Sedan våren 2011 kommer medlemsbladet som en bilaga i Miljömagasinet men då och då kommer du också få ett temanummer som detta i din brevlåda.

Hoppas att innehållet inspirerar och ger ny kraft inför 2013!

Benita Eklund



Studiecirkel om försvarsfrågor

I våras arrangerade Kvinnor för fred en studiecirkel där kärnvapenfrågan stod i centrum men då även svensk smyganslutning till Nato och rymdens militära användning togs upp.

Den första träffen hölls den 23 januari i Solidaritetshuset i Stockholm och fokus låg på försvarsfrågor i Sverige. Den tidigare generalen Carl Björemans talade om det senaste decenniets förändringar. Han har nyligen publicerat boken "Förvarets förfall – konsten att lägga ner ett försvar utan att nån bryr sig".

Carl Björemans ställde flera inledande frågor: Är en svensk soldat fredsbevarande? Vilken idealbild har vi? Vilka villkor gäller i dag?

Han gav en initierad tillbakablick på hur det svenska försvaret skötts under efterkrigstiden. Tidigt krävdes ett "försvar utan luckor" – ett försvar som inkluderade samtliga försvarsgrenar och ett stort antal regementen spridda i landet och kärnvapen! Stora summor skulle alltså satsas på försvaret. Ulla Lindström, socialdemokratisk politiker, var en av dem som bidrog till att svenska kärnvapen aldrig blev aktuella. Försvaret kom ändå att kosta enormt mycket pengar. Satsningen på stridsflygplan gjordes tidigt, SAAB-industrin blev en viktig kugge i försvarsmaskineriet. Sverige hade fyra olika typer av stridsflygplan – fler än USA.

Efter 1989 reducerades hotbilden i och med Sovjetunionens fall. JAS-projektet blev trots detta fortsättningsvis mycket centralt inom försvarsindustrin. 1997 gjorde dock ÖB helt om, förklarade att Ryssland inte är fiende längre. Den nya inriktningen innebar bland annat att lägga ner det territoriella försvaret. En hållning internt var att inte blanda in politikerna i beslutet. Detta fick katastrofala följder, hävdade Björemans, det blev organisatoriskt kaos. Det nationella försvaret försvann och därmed en kapitalförstörelse av stora mått.

Hur bör det se ut i stället? Folkrådet

ten bör vara närvarande i alla åtgärder. Allas delaktighet och ansvar i försvarsfrågor är nödvändigt. Regeringen har tappat greppet i dessa viktiga frågor och det är uppenbarligen flygindustrin som styr. Försvaret bör vara regeringens verktyg, men så är det inte i dag. Plikt som ersatts av frivillighet är ett exempel på detta och det leder bland annat till osäker bemanning. I själva verket är det också så att den tidigare värnplikten var en broms för att gå i krig, mycket tack vare den gedigna utbildning de värnpliktiga fick, bland annat i folkrättsfrågor.

I dag är Sverige beroende av USA och Nato när det gäller materiel, utbildning och så vidare. Det är en stor fara i att ta intryck av Nato-kulturens konstruktion av olika händers utveckling. Begreppet fredsframtvängande insatser kan härledas från denna kultur.

Vi ska ha ett defensivt försvar, inte offensivt. Regeringen måste styra och inte låta särintressen ta över. Fredsbevarande aktioner, stabila förband och

"Passivitet är en handling – den farligaste som finns"

Maj Britt Theorin

utbildningsresurser främjar freden.

Carl Björemans slutkläm blev: "Bekämpa begreppet 'fredsframtvängande' och kräv av regeringen att den tar sitt ansvar."

Övningar i Norrbotten

Nästa träff ägde rum den 16 februari, också i Solidaritetshuset, och den fråga som ställdes var – vad händer i Norrbotten?

Mötet inleddes med en film om NEAT, North European Aerospace Testrange, ett militärt övningsområde i Norrbotten, och följdes av samtal kring viktiga frågeställningar som



Maj Britt Theorin var en av de injudna föreläsarna.

kommit upp i samband med läsningen av artiklar på samma tema i den utdelade tidskriften Vi Mänskor.

Agneta Norberg gav en kort historik över krigsträningsområdet i Norrbotten. För att åskådliggöra den globala utbredningen av USA/Nato, visade hon en världskarta där USA:s baser och installationer var utmärkta (USA har sammanlagt 1000). Hon visade även flera olika artiklar som hänvisade till Sveriges smyganslutning till Nato.

Hon påminde om det ödesdigra beslutet, som fattades i riksdagen den 15 december 2004, då ett område i Norrland, ungefär så stort som Belgien, uppläts till länder runt om i världen, för utprovning och träning av allehanda krigsmateriel. Detta skedde efter en enmansutredning med namnet Snö, Mörker och Kyla.

Agneta Norberg poängterade att, inom detta område finns Esrange, världens största nedladdningsstation för bilder från satelliter, (alltså kartor över områden som är intressanta för bland annat Nato). Bilderna skickas vidare till militära organisationer som betalar för dessa tjänster. NEAT används även som träningsplats för UAV, drönare, som används i kriget i Israel och Afghanistan.

Därefter gav Pelle Sunvisson från Ofog en spännande och lärorik redogörelse om vad ickevåldsnätverket Ofog står för och vilka aktioner de genomfört vid det internationella aktionslägret i Luleå sommaren 2011. Läggerveckan inleddes med två dagars kunskapsseminarier med föreläsare från hela världen.

Pelle Sunvisson visade en stark kort videofilm som tydligt pekar ut hur NEAT används av stridsflyg och för ut-

provningar av robotar av olika slag och vilka länder som deltar. Han nämnde särskilt att Israel testat sina förarlösa plan, UAV Eagle, som de senare har sänt in över Gaza.

Han tog även upp att Sverige skrivit under Urfolksdeklarationen där det står att militär verksamhet inte ska förekomma på urfolkens mark eller territorier, om det inte motiveras av ett betydande hot.

Han visade också en film om de aktioner som 200 personer genomfört på flygfältet i Vidsel. Det var en spännande upplevelse att följa gruppen, mest unga kvinnor, som vandrade genom skogen, kröp under stängslet till flygplatsen och målade rullbanan i rosa. De hann skriva "War starts here" och måla ett stort antikärnvapenmärke. Rosa var färgen i klädsel och målarfärg, inspirerade av Code Pink, den grupp i USA som i protest mot president Bushs ständiga varningar om nya terroristhot utlyst Code Red och Code Orange. Då utlyste kvinnor och några män, Code Pink, och gjorde storartade ickevåldsaktioner mot krigsförberedelserna. De fortsätter sina protestaktioner.

Efter dessa starka bilder leddes vi in i praktiska övningar, där vi fick avgöra vad vi ansåg vara våld eller icke-våld. Dessa övningar föregår alla aktioner som Ofog gör, för att höja sin medvetenhet. Pelles frågor gav upphov till viktiga diskussioner bland cirkeldeltagarna och blev en tankeställare för oss alla.

Kvinnokamp

Den tredje cirkelträffen skedde 3 mars i ABF-huset i Stockholm och ämnet för dagen var Kvinnokamp mot Nato.

Enligt planeringen skulle Ingela Mårtensson och Maj Britt Theorin inleda med att föreläsa om Nato och EU. Dessa skulle följas av Gun-Britt Mäkitalo och Agneta Norbergs upplevelser från en demonstration i Sydkorea. Ingela Mårtensson blev dessvärre sjuk men situationen löstes genom att Maj Britt Theorin fick utvidgad tid att tala om hennes och Ingelas gemensamma ämne. Maj Britts föredrag kan du ta del av på sid 8 i denna tidning.

Gun-Britt Mäkitalo och Agneta Norberg talade om det internationella mötet som hållits på Jeju – Fredens ö – och den stora protestdemonstrationen de deltog i mot USA:s planer att



Foto: NASA

Vilken slags säkerhet vill världens kvinnor ha? Det var en av de frågor som ställdes under Kvinnor för freds studiecirkel som bestod av sex träffar.

placera ut missiler på Jeju, riktade mot Kina och som därigenom indirekt blir ett hot mot Sydkorea.

Om krigsföring

Den 31 mars handlade det om rymd-installationer för krigsföring, också i ABF-huset.

Tre talare var inbjudna till ABF-huset, däribland Bård Wormdal, journalist på NRK och författare till den nyutkomna boken "Satellitkrigen". Han talade om norsk militarisering av polarområdena i strid med officiell politik och internationellt regelverk. Bård Wormdal redogjorde för hur krigen i dag förs via satelliter från bland annat SvalSat på Svalbard

Jacqueline Cabasso, chef för Western States Legal Foundation, Californien, talade om Kärnvapen på 2000-talet. Föreläsningen har översatts till svenska av Agneta Norberg och finns på Kvinnor för freds hemsida.

Regina Hagen från Tyskland talade om Europas Galileoprojekt, där en av nedladdningsstationerna för satellitbilder nyligen installerats i Kiruna.

Om säkerhet

12 maj handlade cirkelträffen om Vilken säkerhet vill vi kvinnor ha? Hur ska den i så fall se ut? på ABF-huset.

Inbjudna föreläsare var Maj Britt Theorin och Kerstin Schultz med anknytning till TFF, den transnationella stiftelsen för freds- och framtidsforskning.

Maj Britt Theorin talade bland annat om det som skett och kan ske inomparlamentariskt, om FN och FN:s omorganisering och motioner som metod. I sitt slutanförande betonade hon det som tidigare varit Sveriges motto: Alliansfrihet i fred för att kun-

na vara neutrala i krig. Så är det inte i dag, men Maj Britt Theorin menade att ingenting är omöjligt. Hon är optimistisk och uppmanar folk att ställa krav på politikerna och fråga dem varför vi inte kan fortsätta på den väg som var vår. Passivitet är en handling – den farligaste som finns, skriv till politikerna och kräv svar, sade hon.

Kerstin Schultz, freds- och konfliktforskare från Lund och lokalpolitiker i Höganäs hade ett annat fokus, forskarens och praktikerns. Hennes motto är "Ingen fred genom krig". Som konfliktforskare har hon rest i många länder under många år och särskilt intresserat sig för Balkankriget och vad som händer på Västbanken. Hon har också följt kvinnornas situation i Afrika och transnationell freds- och framtidsforskning. CIMIC (när civilt och militärt arbete blandas) är en stor fråga för henne.

Sveriges säkerhetspolitik har förändrats utan diskussioner, menade hon. Vi har övergett det fredsbevarande arbetet och synsättet för fredsframtvängande och demokratiframtvängande. En annan ordning krävs och nya begrepp. Hon anser att skolorna måste anamma konfliktlösning eller, snarare, att lära sig hantera konflikter.

Summering

Sista mötet, på Solidaritetshuset den 22 maj, ägnades åt att summera hela cirkeln och se tillbaka på det vi gjort, vad vi lärt oss och hur vi vill gå vidare utifrån den rådande politiska situationen. På nästa sida kan du läsa om en del av de slutliga reflexionerna och hur vi tänker inför den cirkel som kommer i januari.

*Agneta Norberg, Eva Hägerstrand,
Lena Steinholtz Ekecrantz*

Hur går vi vidare?

Under studiecirkeln besvarades många frågor men nya restes. Den sista träffen ägnades åt att summera och blicka framåt.

Totalt planerades sju cirkelträffar under våren men en blev inställd på grund av sjukdom. Tre hölls i ABF-huset och var öppna för allmänheten – de lockade drygt 30 personer varje gång! Dessa webbplatsades och finns tillgängliga på Kvinnor för fred:s hemsida. De tre träffar som hölls i Solidaritetshuset besöktes av 8-17 deltagare.

Förutom all kunskap, insikt och erfarenhet som cirkeldeltagarna fick med sig blev det många intressanta diskussioner. Vid den sista träffen summerades hela cirkeln och idéer inför framtiden dryftades.

Det handlade bland annat om att Kvinnor för fred ska tala om det som ingen annan talar om, som alternativa scenarier och om att upplösa Nato och stärka OSSE.

Kvinnor för fred borde också bidra till att samordna fredsorganisationerna i Sverige, ordna mötesplatser, väcka medvetenhet och utarbeta argument och motargument.



Mer disciplin

Några saker som kunde ha varit bättre var att studiecirkeln kunde ha haft en mer disciplinerad struktur, vi kunde ha varit bättre förberedda och från varje möte ha fångat upp nya människor och vidgat cirkeln. Inför framtiden behövs en litteraturlista och ett kompendium av artiklar. Kanske en traditionell studiecirkel där man läser böcker och diskuterar.

Några ämnesråden att fokusera på är:

- NEAT (North European Aerospace)

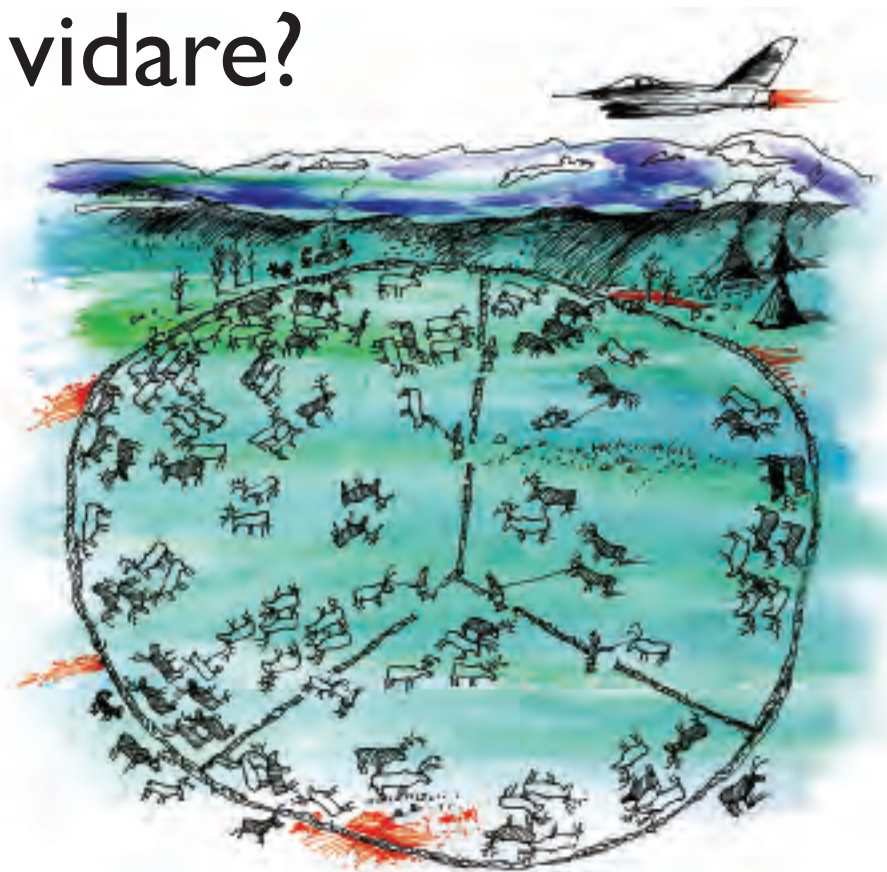


Illustration: Gunnar Svensson

Kvinnor för fred deltog i somras i protesterna mot militärövningarna i Norrbotten. Nu tar förberedelserna fart inför nya aktioner i sommar.

ce Testrange, det militära testområde som finns i Norrland)

- Esränge
- Drönare
- Diskutera alternativa scenarier
- Lära mer om nedladdning, satellitkrigen
- Nato
- Rymdkriget
- Kärnvapenupprustningen

Fler aktioner

Kvinnor för fred borde bli mer utåtriktade och ta tillbaka sina ursprungliga uppgifter – mer aktioner, happenings och flash-mobs.

Vi borde också utarbeta häften med fakta och argument. I faktabladerna ska finnas uppgifter om kostnader för kriget, militarismen och upprustningen, det ska finnas jämförelsesiffror.

En viktig fråga är också: Vad gör Kvinnor för fred som ingen annan organisation gör?

Några slutliga reflexioner:

- Behovet av kunskap om Sverige i Europa och världen är stort – för all-

mänheten och även för fredsrörelsen och för Kvinnor för fred.

- Verkligheten är komplicerad när det gäller det mesta och i synnerhet när det gäller den militarisering som sker och som tycks vara lösningen på de flesta problem.

- Sveriges åtagande i förhållande till EU, Nato och FN är inte helt genomskinligt – här vill vi veta vad som egentligen gäller. Inte minst när det gäller svenskt territorium – vem bestämmer över det?

Vad händer på marken, i luften, i rymden?



- Vem/vilka är våra fiender? I den globaliserade värld vi lever?

- Frågorna är legio – låt oss ta i tu med dem!

Eva Hägerstrand

Mer fokus på Sverige i ny cirkel

Den 11 november hölls ett planeringsmöte för en ny cirkel som startar i januari. Den tar avstamp i 2012 års cirkel men fokus blir svensk försvarspolitik och Sveriges delaktighet i världens militära upprustning.

Förslaget är att vi fokuserar på svensk försvarspolitik och Sveriges delaktighet i världens militära upprustning. På mötet diskuterades vilka förväntningar vi har på cirkeln, vad vi önskar ta upp i den och vilka frågor vi vill ha svar på. Tanken är att Sverige ska utgöra plattformen för att bland annat studera hur norra området i Sverige används, hur rymden används, Esrange, NEAT (det militära testområdet i Norrland) och drönare i kriget. En central fråga är vilka allianser Sverige har i dag.

Planen är att mer systematiskt gå igenom det som finns skrivet för att få kunskap och förståelse. Vassa argumentationen, diskutera vilka metoder det kan finnas för att ställa de ansvariga till svars för sin politik. Få hjälp att bedöma vad som är sant och vad som inte är sant, vilka källor man kan lita på.

”Norbotten säljs ut”

Fyra stora internationella militära övningar har ägt rum i Sverige. Det handlar om till exempel Cold Respons I och II och Loyal Arrow. 65 olika länder övade i norra Sverige i höstas. En fråga för cirkeln är vad är det som gör att vi släpper in till exempel USA:s flygvapen i Sverige?

Gun-Britt Mäkitalo gav på mötet en bakgrund till de internationella övningar som sker i Norrland. Hon menar att Norrbotten säljs ut till internationella militära övningar.

Redan 2004 genomförde Kvinnor för fred i Kiruna protester. Samtliga partier utom vänstern hade tagit beslutet att låta dessa övningar äga rum. Politiker ser dem som en möjlighet att skapa arbetstillfällen.



Illustration: Gunnar Svensson

En central fråga för cirkeln blir att utröna vilka allianser Sverige har i dag.

Nuvarande regering har bjudit in Nato och USA att utföra bombövningar i området. Detta påverkar renskötseln, samernas liv, turisternas möjlighet att uppleva fjällandskapet, miljön och mycket annat.

Esrange som är världens största nedladdningsstation för satelliter, är en viktig komponent i övandet av luftburna vapensystem. Vidsel ligger 30 mil därifrån. Vidsel 1 och 2 finns för att träna drönare. Det finns en lång träningssträcka mellan Vidsel 1 och 2 för övning av drönarna.

Allt ovan nämnt utvecklas utan att vi, det svenska folket, känner till det.

Kirunas kommunalråd menar att övningarna är bra för att utveckla svenska GPS.

Nu är det många olika människor och grupper som protesterar mot övningarna. Sommaren 2011 var det 200 personer från cirka 17 länder som genomförde en protestaktion.

USA:s ställning

Agneta Norberg menar att USA aldrig har haft så stark militär makt som nu. Om man ser på kartan var baser och avlyssningsstationer etcetera finns ser man att USA stänger in Ryssland.

Om man läser på Pentagons hemsida så nämns inte Sverige. Pentagon kallar området Nordflanken, där ingår också Norge, Finland, Danmark och Tyskland.

Inget krig kan i dag styras utan

kontroll också över rymden understryker Agneta Norberg. Sverige utgör en plattform för krig mot Ryssland. Ryssland protesterade mot övningen Cold Respons II. 16 500 trupper stod vid ryska gränsen. ”Tänk på att den amerikanske ambassadören i Sverige, Mr Brezinski, gjorde sin första resa i Sverige till Kiruna”, påpekar Agneta.

Birgitta Lardell berättar att NEAT:s hemsida är borttagen. Det finns en ny med mycket lite information och den är förförande. Likadant är Försvarets Materialverks hemsida förförande. Hur kan vi arbeta med medvetenhet om officiell information, undrar Birgitta.

Nästa år, veckan efter midsommar, 27-30 juni 2013, kommer ett internationellt protestmöte att äga rum i Kiruna, i regi av Globala nätverket mot kärnvapen och vapen. Hemsida: www.space4peace.org. Där kommer också Kvinnor för fred att delta.

Nästa möte

Nästa möte i studiecirkeln äger rum tisdagen den 15 januari klockan 18.00 i Kvinnor för Freds lokal, Hammarby Allé 93. Läs mer på tidningens baksida där det finns mer information och en inbjudan; vi hoppas att många av föreningens medlemmar vill delta!

På mötet närvarade Eva Hägerstrand, Birgitta Lardell, Barbro Martell, Gun-Britt Mäkitalo, Agneta Norberg och Lena Steinholtz Ekecrantz.

Eva Hägerstrand

Kvinnokamp mot NATO – 3 mars 2012

Samarbete för fred eller krig?

Maj Britt Theorin beskriver Sveriges dubbla budskap och den smygande vägen från neutralitet och alliansfrihet till krigen i Afghanistan och Libyen.

”Alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig” var den klassiska formuleringen i många år för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Bakgrunden är flerfaldig.

Hjalmar Branting fick 1921 fredspriset för sitt arbete för fred, internationellt samarbete och folkrätt. De principerna har varit vägledande för socialdemokratins internationella engagemang.

Under andra världskriget mellan 1939 och 1945 deklarerade sig Sverige neutral. I januari 1949 bröt förhandlingarna samman mellan Sverige, Norge och Danmark om en skandinavisk försvarsallians och Norge och Danmark anslöt sig till Nato.

Sverige förblev neutral och fick en plats på den internationella arenan som egentligen inte stämde med vår militära och ekonomiska styrka. Vår alliansfria politik gav såväl politiker

som diplomater en möjlighet att spela en stark roll på världsarenan. Detta hängde bland annat samman med vår anti-koloniala politik, som sedan ledde till starkt stöd för vår politik i FN under såväl Alva Myrdals, Inga Thorssons och min tid som ansvariga för nedrustningsarbetet. Vi hade alltid ett massivt stöd från den stora alliansfria rörelsen för våra förslag

Gemensam säkerhet

Vårt arbete skedde inte i ett vakuum. Alva och Inga hade stöd av Östen Undén och jag av Olof Palme, som utan tvekan var Sveriges mest kända politiker internationellt. Han försvarade starkt FN, internationell lag och de små staternas integritet.

Hans internationella politik återfinns i Palmekommissionens rapport ”Gemensam säkerhet” (1982) med inte bara konkreta nedrustningsförslag utan framförallt en ideologisk del om gemensam överlevnad och behovet av gemensam säkerhet. ”Man kan inte finna säkerhet på bekostnad av någon annan – man måste finna en gemensam säkerhet.”

Som första kvinna i försvarsberedningen i början av 70-talet fick jag lära mig elementa om försvars- och säker-

hetspolitik: ”Vad hotar oss? Vem är fienden? Hur skall vi försvara oss?”

Många trodde då att nu blir det tyst på Maj Britt. Men så blev det inte. Det var en mycket lärorik tid med många kontakter som gav mig värdefull information.

Under mina nio år i UD som ansvarig för svensk nedrustningspolitik lärde jag mig också grunderna för den svenska säkerhetspolitiken. Som vad neutralitetspolitik är och hur den formades i Sverige.

”Alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig” var en utmärkt beskrivning. Vi skulle inte tillhöra någon allians i fredstid för att i krig kunna vara neutrala. Denna politik var grundad i en stark fredlig tradition inte minst hos kvinnorna på 30-talet och i den politik som Östen Undén stod för. Och naturligtvis i att Sverige hade haft fred i närmare 150 år.

Alliansfrihet ifrågasatt

Vad är det då som hänt sen dess? Varför kan man överhuvudtaget ifrågasätta svensk alliansfrihet i dag? Ett litet första steg togs när Sverige beslöt under S-regeringen att delta i ”Partnerskap för fred”. Motivet var att öva tillsammans med motståndaren och därmed undanröja tveksamheter hos fienden. Det lät inte så illa men blev en öppning, som sedan utnyttjades alltmer. I dag övar Nato såväl i Norrbotten som i vårt havsområde på Västkusten utan märkbara protester.

I utrikesdeklarationerna har ordet neutralitet försvunnit och förklaringen om alliansfrihet mer och mer urholkats.

Det är korrekt som Thage G. Peterson och Anders Ferm skrev i DN 11/8 att Sverige närmar sig Nato utan offentlig insyn och debatt. De efterfrågar var oppositionen finns och det kan jag instämma i.

Sommaren 2011 fick vi veta att regeringen givit tillstånd till Nato att granska det svenska försvaret på samma sätt som man granskar försvaret



Foto: Robin Iversen Rønnlund/Creative Commons

Olof Palme var en internationellt erkänd förespråkare av FN, nedrustning och en alliansfri politik, vilket gav Sverige en viktig roll i världen.

hos länder som redan är medlemmar. Sten Tolgfors presenterade stolt resultatet av den hemliga Nato-granskningen, där Sverige får beröm.

Att Nato går igenom det svenska försvaret från korprals- till generalsnivå innebär rimligen ett fortsatt närmande till fullt Nato-medlemskap utan offentlig insyn och debatt. Detta väcker frågor, skriver Thage G. Peterson och Anders Ferm. Men de som ska försvaras får ingenting veta.

Närmande till Nato

I mars 2011 förklarade Nato:s generalsekreterare, när han var i Stockholm för att be om svensk militär hjälp till kriget i Libyen, att om Sverige bara lämnar in en formell ansökan att bli medlem så kommer den att beviljas inom 48 timmar.

Detta stämmer väl med vad forskarna på försvarshögskolan redan tidigare deklarerat. Skälet till vår närvaro i Afghanistan, säger de, är varken att skydda kvinnorna från talibanerna, att demokrati skall införas eller knarket bekämpas, hur rimliga dessa skäl än är. Skälet är att Sverige skall visa upp sin kapacitet och vilja att ingå i Nato.

Men var det så här det var tänkt? När Sverige i december 2001 svarade den engelska regeringen – inte FN och inte regeringen i Kabul – att Sverige var berett att medverka i Afghanistan var det med 40 fredsbevarande soldater under två månader i ISAF.

När trupperna sedan utvidgades var det med ett starkt förbehåll från riksdagen att de inte fick stå under amerikanskt befäl. Steg för steg och med de små stegens tyranni utvidgades styrkan, blev fredsframtvängande – det vill säga förde krig – och fördes 2006 in under Nato-befäl. Sammanblandningen blev total och enligt beslut i kongressen i USA står båda styrkorna under amerikanskt befäl. Drog Sverige då tillbaks sina styrkor? Nej. I tysthet sker förändringen av svensk säkerhets- och utrikespolitik.

Fredsframtvängande

Sverige ställde från början upp på många av FN:s fredsbevarande insatser i olika delar av världen; det vill säga att på begäran av båda sidor gå emellan stridande parter, bevara fred och övervaka stilleståndsavtal. Det var



Maj Britt Theorin skriver att Sverige i tysthet ändrar sin säkerhetspolitik. Bilden är från Internationella torget på årets bokmessa i Göteborg.

otänkbart att Sverige skulle ge sig in på fredsframtvängande åtgärder. FN:s fredsbevarande insatser befinner sig nu i kris och det bidrar Sverige till, säger chefen för FN:s fredsbevarande insatser.

Av de 829 svenska soldaterna i utländsk tjänst är en officer i EU-tjänst, 20 i FN:s fredsbevarande arbete och resten – över 800 – i direkt krigföring!

I FN-stadgan finns ett absolut förbud mot att starta krig. Detta är själva grunden för stadgan. För att citera folkrättsprofessorn Ove Bring är "Folkrätten och FN-stadgans mest centrala norm – förbudet mot krig som ett medel att förändra status quo." Det finns bara två undantag; rätten till självförsvar till dess Säkerhetsrådet

sammanträtt och efter beslut av Säkerhetsrådet för att upprätthålla internationell fred och säkerhet.

Resolutionen "Responsibility to protect" (Skyldighet att skydda) antogs av Generalförsamlingen 2005 mot bakgrund av folkmordet i Rwanda. Om regeringen inte skyddar sin befolkning mot etnisk rensning, folkmord och brott mot mänskligheten kan frågan tas upp av Säkerhetsrådet, som därefter fattar beslut.

Men FN-stadgan har inte ändrats och dess generella våldsförbud kvarstår. Det bör man veta när man granskar Libyen. Där var det inte fråga om någon systematisk utrotning av etniska grupper eller andra skäl. Säkerhetsrådet antyder att regeringstruppernas angrepp



Afghanistan är efter mer än tio års krigsinsats inte närmare fred.

mot civila ”möjligen kan utgöra brott mot mänskligheten”.

Hur var det med Sveriges deltagande i Libyen? Med salvelsefull röst talade man om att Sverige inte kunde säga nej när FN kallar. Det kan vi visst och har gjort. Vi kan bestämma när och hur vi vill medverka. Om vi ville bygga skolor, sjukhus och satsa humanitära insatser hade det varit fullt möjligt.

Men framför allt var det inte FN utan Nato som bett Sverige delta. Det var Nato:s generalsekreterare som bad om stridsflygplan och piloter till kriget i Libyen, inte FN. Vad FN gjort är att på fransk och brittisk begäran tillåta stater att ställa upp med militära resurser för att – som det hette i resolution 1973 – ”upprätthålla flygförbud”. Men det var inte bara militärerna och SAAB som genast var villiga att skicka JAS-plan utan också politikerna över en kam. Utan eftertanke slöt alla upp som stridsvilliga små pojkar. Var fanns sans och förnuft?

Fyra olika flygplanstyper från olika länder flög över Libyen, inte enbart av humanitära skäl. Marknadsföring kallas det, marknadsföring för nästa krig.

Visst är det bra att Kadafi är borta men är det FN:s uppgift eller Nato:s att gå in militärt i varje land med diktatur och störta diktatorn?

Finns det andra metoder än krig som står i överensstämmelse med FN-stadgan? Till exempel att undanröja

orsakerna till konflikter, som ofta är etniska, sociala eller ekonomiska. Lösa konflikter i stället för att utkämpa dem. Och var skall Sverige finnas?

Fred och inte krig

Sveriges deltagande i Afghanistan kallas av Thage G. Peterson och Anders Ferm för efterkrigstidens största utrikespolitiska misstag. Vi är i färd med att förverka det förtroende hos de svaga i världen som det tagit oss årtionden att bygga upp, fortsätter de.

Över 2,1 miljarder kronor kostade kriget svenska skattebetalare år 2010. Varför inte omvandla dessa årliga flermiljardsatsningar till en civil kraftsamling och ett hållbart stöd åt det afghanska folket?

Kriget mot terrorism kan inte bedrivas som ett världsomspännande militärt fälttåg. Det är dömt att misslyckas. Det ser vi nu efter mer än tio års krig i Afghanistan. Ingen fred i sikte.

Sverige bör återgå till den traditionella svenska freds- och förhandlingslinjen och dra en gräns vid deltagande i krig utanför Sveriges gränser. Det är dags att sätta ett slutdatum för deltagandet i kriget i Afghanistan och omgående ta hem de svenska soldaterna!

Fredsfrämjande insatser, konfliktförebyggande arbete och en aktiv global fördelningspolitik är de främsta verktygen. Sverige bör därför koncentrera sig på fred och inte krig. Land skall med lag byggas också internationellt.

Internationell lag och mänskliga rättigheter måste försvaras.

FN bör reformeras. En generalförsamling av valda ledamöter från varje land vid sidan av regeringarnas generalförsamling kan fördjupa förståelsen för FN. Världsbanken och IMF bör reformeras och sätta människan före marknaden. Extrem fattigdom och kamp om resurser är ofta orsaker till världens konflikter. Etniska och religiösa motsättningar underblåses av ekonomiska och politiska intressen. De kräver politiska, ekonomiska och diplomatiska insatser.

En rättvis handelspolitik förutsätter till exempel att EU-protektionismen med stora subventioner av EU:s jordbruksprodukter – som slår ut fattiga bönder i Afrika och Latinamerika – aktivt måste bekämpas. En procentmålet för bistånd bör bestå. En knivskarp gräns bör dras mellan bistånd och militära insatser.

Som Palme-kommissionens ”Gemensam säkerhet” säger: ”Säkerhet kan bara uppnås i samarbete och delad av alla och byggd på principerna om jämlikhet och rättvisa.”.

Säg ifrån!

Nato-medlemskap eller Nato-samarbete leder inte till fred. Som förre försvarsministern Thage G. Peterson säger: ”Militären och försvarspolitikerna har baxat oss fram till Nato:s port utan offentlig debatt. Det finns bara ett problem. Bara en av fem svenskar vill att vi skall gå in i Nato. Den säkerhetspolitik som politiker, militärer och media håller på att genomföra saknar folkligt stöd och förankring. Antingen får man ändra politik eller skaffa ett nytt folk”, avslutar Thage.

Men det är också så att regeringen har fria händer när ingen reagerar. Det är vår uppgift – kvinnornas uppgift – att säga ifrån.

Tage Danielsson skrev några kloka rader: ”Förstörelsens fästen är kraftigt bemannade. Det är dags för de snälla att bli fly förbannade.” Jag instämmer med Tage Danielsson och med 93-åriga Stéphane Hessel. SÄG IFRÅN!

Maj Britt Theorin

Föredraget är nedkortat, läs hela på www.kvinnorforfred.se

En smyganslutning till Nato

Det finns ett ganska kompakt motstånd i Sverige mot en anslutning till Nato visat mätningarna men trots detta knyts vi hela tiden närmare militäralliansen. Här berättar Agneta Norberg om Sveriges allt mer omfattande samarbete med Nato.

Den 23 september 2008 undertecknade Natos dåvarande generalsekreterare Jaap de Hoop Scheffer och FN:s generalsekreterare Ban Ki Moon ett avtal om långtgående samarbete mellan fredsorganisationen FN och krigsorganisationen Nato. Detta avtal konfirmerades i Lissabon på toppmötet 2010. I detta avtal fanns formulerat väsentligt ökat samarbete och regelbundna konsultationer och övningar.

Denna ohyggliga överenskommelse blev känd först två månader efteråt. Generalsekreteraren Ban Ki Moon ville att beslutet om det nära samarbetet skulle hållas hemligt och inte spridas till massmedia. Det finns heller ingenting om denna, för de 192 medlemsländerna, så viktiga händelse på FN:s hemsida. Däremot lämnar Nato gärna ut information.

Oönskad partner

FN är en organisation av världens folk och har som sin främsta uppgift att förhindra krig. I första hand utan våld. Nato är världens största militärapparat med världens största kärnvapenlager. USA och Nato har 28 medlemsländer och FN har 192. Hur många av dessa icke-Nato länder uppfattar Nato som en önskvärd samarbetspartner? Detta frågade sig Gunnar Westberg, professor i medicin och tidigare internationell ordförande i Läkare mot kärnvapen. Han är även styrelsemedlem i TFF – den transnationella stiftelsen för Freds- och Framtidsforskning.

Denna viktiga fråga har enligt honom inte diskuterats vare sig i FN:s generalförsamlingen eller i FN:s säkerhetsråd.

Rysslands representant i Nato i Bryssel, Dmitry Rogozin, ansåg att detta avtal mellan Nato och FN var olagligt. Serge Lavrov, tidigare rysk ambassadör i FN och nu Rysslands utrikesminister har sagt att han är chockad över detta beslut. Har FN-föreningarna i Norge eller Sverige haft någon synpunkt på detta samarbetsavtal mellan FN och Nato? Jag vill påstå att Norden har utvecklats till ett ofantligt träningsområde för alla typer av krigföring för USA/Nato. Nordens nordliga område har även utvecklats till att bli ett centrum för krigföring via satelliter, alltså rymdkrigföring.

Ett skamligt beslut

Den 15 december 2004 fattades också ett skamligt beslut om Sveriges anpassning till EU och Nato och därmed USA:s behov av ett stort område för träning inför sina många krig. Utredningen som föregick detta beslut var en enmansutredning som bar namnet Snö, Mörker och Kyla.

USA:s krigsträningsområden i Europa är oerhört impopulära, i Italien men framför allt i Tyskland. Motstånd mot USA:s krigiska närvaro ökade efter det kalla krigets slut. Massdemonstrationer är vanliga. De nya typerna av vapen krävde större utrymmen och i synnerhet rymdstyrda vapen som till exempel granaten Excalibur och olika typer av robotar och drönare. Det enorma området i Norrland, North European Aerospace Testrange, förkortat NEAT, blev ypperligt för dessa ändamål. NEAT är ett område på 24 000 kvadratkilometer – ungefär lika stort som Blekinge eller Makedonien.

20 år efter det kalla krigets slut har Sverige inom sina gränser Europas största stridsövningsplats i ett sammanhängande landområde. Det är regeringen som i varje enskilt fall beslutar och godkänner främmande makts tillgång till och användning av NEAT.

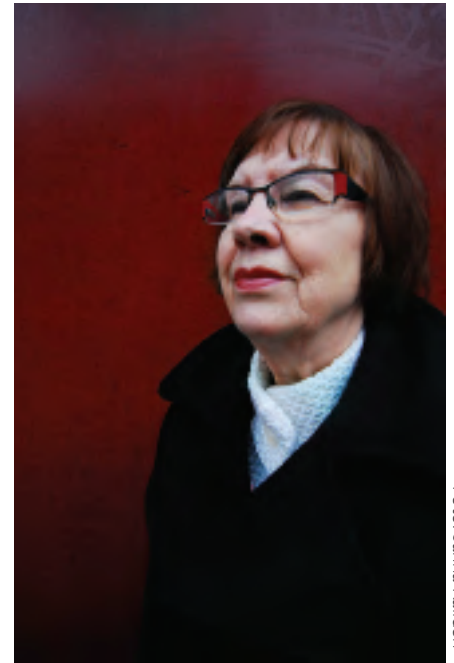


Foto: Sanna Källén

Agneta Norberg är vice ordförande i Sveriges Fredsråd, medlem i styrelsen för International Peace Bureau och i styrelsen för Global Network Against Weapons and Nuclear Power in Space.

Satelliterna har blivit en allt viktigare del av den moderna krigföringen. Esrange, som är världens största nedladdningsstation för satelliter, ligger utanför Kiruna. Esrange förser världens militärer med detaljerade kartor via satelliter över länder. Satellitstationen laddar till exempel ner bilder över Nordkoreas landyta och skickar till Sydkoreas militär. Det allra senaste är de förlösa planen UAV, drönare, som styrs via satelliter. Stora investeringar har gjorts i infrastruktur och anläggningar vid Esrange och Vidsel för avancerade tester av drönare. Möjligheterna till liknande övningar är i det närmaste obefintliga i det tätbefolkade Europa. Svenska SAAB utvecklar i dag det jättestora, förlösa planet Neuron tillsammans med en rad Natoländer framför allt Frankrike. Detta är en 4 miljarder dyr prototyp som ska bereda vägen för framtidens förlösa bomb-

plan. Neuron inleder sina testflygningar på NEAT detta år, 2012.

Ständiga stridsövningar

Området i Norrbotten och Västerbotten, sammantaget stort som hela Tyskland, har under de senaste åren använts i enorma stridsscenarier. Här följer några exempel:

- I slutet av september 2007 tränade USA, Frankrike, Schweiz, Finland, Norge och Sverige krig. Under två veckor vimlade det i luften av stridsflygplan enligt artikel i NSD. 400 personer varav 300 utländska gäster deltog i övningen Nordic Air Meet. Detta var startskottet för internationell krigsövningsverksamhet i Norrbotten i stor skala enligt F-21 chefen Lars Jäderholm.

- I juni 2009 var det dags igen, för Loyal Arrow, historiens största flygstridsövning, som leddes från Bodö i Norge. Vår regering överlämnade en tredjedel av Sveriges luftrum, mark och territorialvatten till USA/Nato. USA:s kärnvapenkapabla stridsplan F-15 Eagle och F-16 deltog. Ett brittiskt hangarfartyg M/S *Illustrious* stävade upp för Bottenviken och lade till utanför redan i Luleå hamn. Även denna händelse var första gången i historien. Samtidigt den 6 juni befann sig 42 örlogsfartyg från 12 länder i Karlskro-

na för att delta i USA/Natos marina krigsövning Baltic Operations. Detta var den största Baltops övningen hittills. Båda övningarna i norr och i söder riktar sin udd mot Ryssland. Vi i vår fredsgrupp undrade vad försvarsskottet hade att säga om detta och vad riksdagen hade för uppfattning. Det visade sig att de inte hade en aning om vad som planerades. Frågan hade överhuvudtaget inte diskuterats.

- 2010 var det dags för Cold Re-

”Vår regering överlämnade en tredjedel av Sveriges luftrum, mark och territorialvatten till USA/Nato”

sponse nummer 1, en vinterstridsövning i norra Norge och norra Sverige. 1000 svenska soldater deltog i den marina flyg- och armékrigsövningen 18 feb till 5 mars. Denna typ av krigsövning pågick för första gången på svenskt territorium kring Riksgränsen och Abisko. Sammanlagt deltog 9000 soldater från ett tiotal nationer, däribland USA. Övningen handlade om

att markera inför Ryssland när det gäller olje- och gasfyndigheterna i Arktis. Dessa fyndigheter kommer i dagen när isen smälter på grund av klimatförändringen.

- I mitten av mars 2012 under nio dagar följde Cold Response nummer 2. Detta år, kraschade ett norskt transportplan mot Kebnekajses bergvägg, fem unga norska soldater var ombord och alla omkom. Om detta inte hänt hade allmänheten med största sannolikhet inte känt till något alls om den gigantiska krigsmanöver som pågick i norra Norge och norra Sverige. USA:s stridsflyg F-15 Eagle och F-16 deltog. Båda är kärnvapenkapabla. 16 500 soldater från 15 olika länder deltog.

Ryska kommentarer

Olika ryska tidningar har kommenterat manövern Cold Response 2, till exempel Igor Korotchenko i tidningen *Nationell säkerhet*: ”Denna militära manöver äger rum mitt under Natos allt mer ökande aktivitet i Arktis. Dessa övningar sker på grund av den ökande oenigheten kring naturresurserna i regionen. Genom att visa musklerna vill Nato stärka sina geopolitiska och diplomatiska ansträngningar med militär makt”. ”Övningen kunde lika väl ha hållits på kanadensiskt territorium”, ansåg Vladimir Yevseyjev vid Centrum för Internationell säkerhet i Global Ekonomi och Internationella Relationer. Men övningarna hålls på norskt och svenskt territorium, i allra största närhet till ryska gränsen. Det kan därför ses som en provokation.”

Ryssland har alla skäl att vara oroat eftersom USA:s fartyg är utrustade med Aegis system. Aegis missilförsvarssystem är ett fartygsbaserat system utrustat med radaranläggningar med stor räckvidd, som gör att krigsfartyg kan skjuta ner fiendens ballistiska missiler. Detta system är en del av USA:s nationella missilförsvarssystem. Nikolay Makarov som leder de ryska styrkornas generalstab, säger att Ryssland kommer att vidta nödvändiga motåtgärder om USA:s krigsfartyg utrustade med Aegissystem utplaceras i nordliga farvatten. USA:s krigsfartyg i nordliga ryska farvatten utgör ett definitivt hot.” Enligt samme general har USA pressat Norge att utrusta sina krigsfartyg med ett missilförsvarssystem. Men



Foto: U.S. Marine/Michael Q. Retana

I militärövningen Cold respons 2010 i norra Sverige och Norge deltog 9000 soldater från ett tiotal nationer, däribland USA.

Norge har av allt att döma inte velat gå med på detta. USA:s krigsfartyg utrustad med Aegissystemet har nyligen besökt Ukrainas svartahavs hamn och Sevastopol och utlöst protester från Ryssland.

De ryska styrkorna som har ett minimum av konventionella styrkor i förhållande till sin ofantliga yta och långa gräns litar helt till sina taktiska kärnvapen, enligt professor och tidigare översten Yury Morosov, som föreläste i Luleå förra sommaren. Framför allt gäller det de ryska ubåtarna. Ryssland bygger nu 8 Borey-ubåtar och 8 Yasen-ubåtar fram till 2020.

Vidare understryker general Makarov att Ryssland inte kommer att tveka att använda sina taktiska kärnvapen om det skulle behövas. De ryska kärnvapnen är hörnstenar i den strategiska stabiliteten och ansträngningar görs nu för att modernisera landets kärnvapen.

USA:s marinkårs general James M. Lariviere, kommendör för den fjärde marina divisionen, var i nordnorge vid övningen Cold Response 2: ”Detta är ett tillfälle att samöva med våra allierade. Många kommer hit från kriget i Afghanistan och Irak. De har gedigna erfarenheter av att samarbeta med USA:s allierade i olika kapaciteter.”

Satellitinformation

Jag har nämnt Esrang som förser all världens krigande länder med kartor över de landområden de står i färd med att bomba och på så sätt få precisa bombmål. Nu vill jag gå vidare till Svalbard och de installationer där som till exempel gör att när USA/Nato bombade Libyen fick de krigförande bombplanen korrekta målinformationer via satelliter som tagits ner på Svalbard. Bård Wormdal som skrivit boken Satellitkrigen, bor i Vadsö och är journalist på NRK. Boken kom hösten 2011. Han säger där att den norska satellitverksamheten strider mot internationella traktat som säger att Svalbard ska vara ett fredligt område. Svalbardtraktaten från 1920 förbjuder att ögruppen används för krigsändamål ja, all militär verksamhet är förbjuden. Men enligt Bård Wormdal, används satellitstationen Sval-Sat för militära ändamål och att data från satelliterna hade stor betydelse till exempel under



Foto: Gunbritt Mäkitalo

Bilden är från Ofog läger 2011, en protestaktion mot de militärövningar som pågick i Norrland under den sommaren.

det Natoleda kriget mot Libyen vid ”Operation United Protector” som operationen hette. Han säger även att den moderna krigföringen blir allt mer beroende av satelliter- för underrättelseverksamhet, styrning av vapen, kommunikationer och mycket annat.

På grund av sin placering på Svalbard och i Antarktis har de norska satellitstationerna en unik förmåga. Det är endast de som har fördelen att de kan nå de satelliter som går i en bana över polerna oftare än några andra stationer, varje gång de färdas runt jorden. Övervakningen som ska se vad satelliterna används till har ingen insyn i vilka data som tas ner. Samtidigt har Norge förbundit sig genom att underteckna Svalbardtraktaten att inte använda Svalbard för krigföring. Det norska utrikesdepartementet förnekar att de bryter mot Svalbardtraktaten.

Natos förstuga

Varken Sverige eller Finland är med i Nato men medlemmar i Partnerskap för fred – en förstuga till Nato. Det finns ett rätt så kompakt motstånd i både Sverige och Finland mot att anslutas till Nato visar de senaste mätningarna. Hur ska man kringgå detta? Premiärminister David Cameron, Storbritannien, stod värd för ett möte

med alla nordiska länder, inklusive de baltiska staterna, den 19-20 januari 2011. Mötet hölls för att konsolidera en nordisk allians med gemensamma intressen. Länderna ska samarbeta kring att bevaka luftrummet, havsområdena, säkerheten i norra nordområdena, cybersäkerhet, samträning av utrustning och trupper med mera. Skälet till detta intimare samarbete sägs vara den ökande spänningen i Arktisområdet. Några anser att det är en del i den pågående smyganslutningen av Finland och Sverige till Nato (www.arctisecurity.org).

Var får jag allt ifrån?

Jag prenumererar på stopnato-subscribe@yahoo.com. Via globalnet@mindspring.org så får man mejl om vad som pågår om militariseringen av rymden. Kolla även hemsidan www.space4peace.org, www.globalresearch.ca och på försvarsmaktens hemsidor i Sverige och Norge. Där brukar informeras om vad Nato/Partnerskap för fred planerar.

Slutligen: Välkomna på den globala konferensen i Kiruna om hur rymden används i USA:s krigföring. Den kommer att äga rum sista veckan i juni 2013.

Agneta Norberg

*Kvinnor
för fred*

Svensk säkerhetspolitik i förändring

Vapenindustrin i Sverige har gått från självförsörjning i neutralitet, till en exportindustri som marknadsförs genom militärövningar och vapenmässor. Ska Sverige profilera sig på det här området också, undrar Ingela Mårtensson.

Svensk säkerhetspolitik har totalt förändrats de senaste decennierna. Under tvåhundra år präglades säkerhetspolitiken av neutralitet och ett försvar som byggde på allmän värnplikt. Vi lyckades på så sätt undgå att dras in i krig. Nu är neutraliteten och värnplikten borta och Sverige befinner sig i krig i Afghanistan.

Hur kunde det gå så här? Har medborgarna medverkat till denna totala omläggning av politiken? Knappast, eftersom debatten om svensk säkerhetspolitik nästan varit obefintlig.

Förändringen har skett efter kalla kri-

gets slut. Det öppnade för en ansökan om medlemskap i Europeiska Gemenskapen (EG) och senare medlemskap i Europeiska Unionen (1995) utan några förbehåll vad gällde svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Året innan gick vi med i Natos Partnerskap för Fred.

Sverige har under lång tid engagerat sig i Förenta Nationerna och verkat för fred och nedrustning. Engagemanget i FN har nu ersatts av aktivt deltagande i Natos olika insatser. De blå baskrarna har bytts ut mot Natos.

Riksintresse?

2004 tog regeringen utan sedvanlig remissomgång eller riksdagsbehandling beslut om att Sverige lämpar sig ypperligt för internationella militära övningar och tester. Dessa ska ge ännu större möjligheter för vapenindustrin att sälja sina produkter. Det beskrivs som en bra affärsidé. Försvaret är enligt lagen ett riksintresse som står över alla andra riksintressen som till exempel miljö, dricksvattenintäkter, etcetera. Är det verkligen ett riksintresse att USA tränar bombfällningar i Västerbotten?



Foto: Helena Sundman

Ingela Mårtensson, tidigare riksdagsledamot (1985-1994).

För neutralitetspolitiken spelade svensk försvarsindustri en viktig roll för vår trovärdighet som neutral stat. Men när vi nu lämnat såväl neutraliteten som alliansfriheten så finns inga sådana motiv längre.

Det är svårt att tala om svensk vapenindustri, när en majoritet av ägarna är utländska. Dessutom utvecklas och tillverkas vapen som inte i första hand är avsedda för det svenska försvaret, vilket var det ursprungliga motivet för att bygga upp en stark vapenproduktion.

Krig som affärsidé

I november 2012 ägde den första försvars- och säkerhetsmässan rum i Sverige. Syftet är att sälja ännu mer vapen trots att Sverige per capita är det mest exporterande landet.

Ett av seminarierna var "Point, Click and Kill – the Warfare of Tomorrow". Ska Sverige profilera sig på det här området också?

Hela den här utvecklingen från neutralitetspolitik till krigspolitik är i högsta grad oroväckande och något som freds rörelsen måste protestera mot. Krig är ingen bra affärsidé.

På följande sidor finns artiklar som beskriver den här förändringen av svensk säkerhetspolitik. Informationen är tagen från olika officiella dokument som till exempel regeringens utrikesdeklarationer och olika strategier.

Ingela Mårtensson



Foto: Jonath Mathew

Kvinnor för fred, Ofog och Stockholm Freds var några av föreningarna som samlades i protest utanför försvars- och säkerhetsmässan i Stockholm.

Ingela Mårtensson har på följande sidor sammanställt några av Sveriges officiella beslut och strategier som visar den förändrade säkerhets- och utrikespolitiken.

Politiska beslut

Från neutralitet till krigsinsatser

Under 200 år var Sverige neutralt och deltog inte i krig. Säkerhetspolitiken definierades som "alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig".

År 1991 ansökte Sverige om medlemskap i EU och det blev uppenbart att neutralitetspolitiken inte skulle vara förenlig med medlemskapet. Året därpå ändrade därför riksdagen till "militär alliansfrihet för att vi ska kunna vara neutrala i händelse av krig i vårt närområde".

År 1994 beslöt riksdagen att Sverige skulle gå med i Nato:s nybildade "Partnerskap för Fred" – ett militärt samarbete mellan Nato och ickemedlemsländer i Europa, Centralasien och södra Kaukasus.

År 2001 konstaterade utrikesminister Anna Lindh att den dåvarande neutralitetspolitiken inte överensstämde med "vår säkerhetspolitiska linje". Regeringen kom överens med moderaterna, centerpartiet och kristdemokraterna att "Sveriges säkerhetspolitiska linje, militär säkerhet med möjlighet till neutralitet vid konflikter i vårt närområde, har tjänat oss väl". Neutraliteten förpassades till historien.

År 2002 beslutade riksdagen att Sverige skulle delta i kriget i Afghanistan.

År 2004 betonade regeringen i den utrikespolitiska förklaring till riksdagen att Sverige vill engagera sig aktivt för ett stärkande av EU:s säkerhets- och försvarspolitik.

År 2005 förklarade regeringen att Nato är en viktig partner till Sverige när det gäller insatser i krisområden.

År 2011 försvann alliansfrihet som begrepp i regeringens deklaration. Sverige deltog med JAS Gripen i kriget i Libyen.

Från allmän värnplikt till frivillig militär grundutbildning

Sverige hade mellan 1901 och 2010 allmän värnplikt för män.

Sveriges riksdag beslöt i juni 2009 med en mycket knapp majoritet (153 röster mot 150) att Sverige skulle avskaffa den allmänna värnplikten i fredstid och från 2010 ersätta den med en frivillig militär grundutbildning också kallad GMU.



Värnplikten avskaffades 2010.



Foto: Anders Ljungberg/Flickr.com

Från invasionsförsvar till insatsförsvar

Det svenska försvaret var under många år uppbyggt som ett invasionsförsvar det vill säga försvaret skulle kunna möta ett storskaligt konventionellt angrepp från ett främmande land, till exempel Sovjetunionen, vars syfte var att helt eller delvis ockupera Sverige.

För att kunna möta detta hot hade en kvantitativ stor försvarsmakt (folkförsvar) byggts upp med allmän värnplikt och allmän mobilisering och stöd av en stark svensk vapenindustri.

När invasionsförsvaret var som mest omfattande kunde man mobilisera 850 000 personer inom totalförsvaret.

Tio år efter det kalla krigets slut och svenskt inträde i Europeiska Unionen lämnade försvarsmakten över ett förslag till förändringar av organisationen under rubriken "Målbild 2010".

Avsikten var att göra försvaret till ett "mer aktivt säkerhetspolitiskt instrument som vid behov ska kunna delta internationellt i konflikt-dämpande insatser".

Förslaget innebar en "utveckling från invasionsförsvar till ett mer flexibelt försvar som bättre svarar mot dagens och framtidens krav". Det innebar stora förändringar och kraftiga nedskärningar inom alla försvarsgrenar.

Första beslutet i denna riktning togs 2000 och i och med försvarsbeslutet 2004 lämnade försvarsmakten helt det traditionella invasionsförsvaret och övergick till insatsförsvar.

Försvaret består i dag av tre delar: kontraktsförband, stående förband och hemvärnet. Totalt finns 26 200 anställda och vid behov kan 45 000 (inklusive hemvärnet) mobiliseras.

Foto: Carl Löwen/Flickr.com

Ingela Mårtensson fortsätter på detta uppslag att redogöra för några av Sveriges officiella strategier som har förändrat säkerhets- och utrikespolitiken.

Internationella insatser

Foto: Östersund Photography/Creative Commons



Sverige eftersträvar att vara först på plats i insatsområdet.

De svenska insatserna ska i allt väsentligt ske inom ramen för FN, EU, Nato och OSSE. Utgångspunkten är att Sveriges bidrag i freds- och säkerhetsfrämjande insatser ska öka, såväl kvalitativt som kvantitativt. Sverige ska ha kapacitet till såväl snabbinsatser som till mer långsiktiga insatser.

Regeringens arbete med fredsfrämjande insatser ska utgå från målsättningen att värna FN-stadgan och upprätthålla FN:s primära ansvar för fred och säkerhet.

Sverige ska vara bland de första enheterna på plats i insatsområdet, utgöra en betydande del av operationens totala förband och kunna genomföra för insatsen kritiska uppgifter.

Andelen kvinnor som deltar i svenska bidrag till internationella fredsfrämjande insatser ska öka i enlighet med FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

Samverkan mellan civila och militära aktörer i multifunktionella fredsfrämjande insatser ska förbättras. De svenska bidragen ska i möjligaste mån utformas som samlade bidrag, med såväl militära som civila delar.

Huvudlinjen är att svenskt deltagande i fredsfrämjande insatser ska

ske med ett mandat från säkerhetsrådet. Detta gäller i synnerhet för fredsframtvängande insatser i enlighet med FN-stadgans kapitel VII. Då ska säkerhetsrådets mandat alltid sökas.

Också när det gäller fredsbevarande insatser i enlighet med FN-stadgans kapitel VI eftersträvas ett tydligt stöd från säkerhetsrådet. Samtidigt påpekas att folkrätten medger att sådana insatser kan ske enbart med den mottagande statens och övriga relevanta parter samtycke.

En militär fredsfrämjande insats kan använda våld i samtliga dessa situationer och i självförsvar, men våldsanvändning kan även medges i andra lägen då det är folkrättsligt tillåtet. Sammanfattningsvis betyder detta att Sverige ska:

- öka de internationella insatserna
- vara tidigt på plats i en krissituation
- eftersträva FN-mandat men det är inte ett krav
- kunna delta i krig
- samordna militära och civila insatser.

Utredning 2004:

Snö, mörker och kyla

År 2004 presenterades utredningen "Snö, mörker och kyla", som hade i uppdrag att undersöka utvecklingen av internationell militär test- och övningsverksamhet på svenskt territorium. Där konstaterades bland annat att en utveckling av denna verksamhet:

- är väl förenlig med den svenska säkerhetspolitiska linjen och gagnar svenska intressen

- visar Sveriges ambition att aktivt delta i internationell krishantering och fredsfrämjande åtgärder

- bidrar ekonomiskt till försvarsmaktens internationella insatser

- stärker Sveriges roll i det europeiska vapensamarbetet och ger möjligheter för svensk försvarsindustri att utveckla och marknadsföra svenska vapen

- bör bygga på stöd från den högsta politiska nivån med en aktiv internationell marknadsföring. Marknadsföringsarbetet föreslås ske under ledning av regeringens särskilde samordnare för export av krigsmateriel.

Förslaget beskrevs som "en utvecklingsbar affärsidé".

Betänkandet "Snö, mörker och kyla" remissbehandlades inte. Den socialdemokratiska regeringen ställde sig bakom förslagen och konstaterade kort i försvarspropositionen 2004/05 att försvarsmakten fått i uppdrag att starta en provperiod.

Efter en utvärdering 2008 permanentades den internationella militära test- och övningsverksamheten på svenskt territorium av en borgerlig regering.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att:

- beslutet togs utan debatt – ingen remissomgång och ingen riksdagsbehandling

- Sverige ska marknadsföras som ett lämpligt krigsövningsland

- krigsindustrin får ökade möjligheter att marknadsföra sina produkter på svensk mark.

Svensk strategi för Arktis

Den 12 maj 2011 antog regeringen en svensk strategi för Arktis. Syftet var att ur ett internationellt perspektiv presentera Sveriges förhållande till Arktis. Strategin berör särskilt tre områden: klimat och miljö; ekonomisk utveckling och människans livsvillkor i området (ursprungsbefolkningar).

Den arktiska regionen genomgår omfattande förändringar. Klimatförändringarna skapar nya utmaningar men också möjligheter som Sverige

måste förhålla sig till och påverka. Nya förutsättningar för att bedriva sjöfart, jakt, fiske, handel och energiutvinning växer fram.

Det fördjupade nordiska och europeiska samarbetet gör att Sverige påverkas av andra länders politik och prioriteringar rörande Arktis. Det är ett svenskt intresse att nya framväxande aktiviteter styrs av gemensamma regler och att de har ett miljömässigt hållbarhetsfokus. Sverige ska verka för

att Arktis förblir ett säkerhetspolitiskt lågspänningsområde.

Den svenska strategin antogs i anslutning till att Sverige blev ordförande i Arktiska rådet samma år. Rådet består av de åtta arktiska staterna; Danmark, Finland, Island, Kanada, Norge, Ryssland, Sverige och USA.

Six internationella organisationer som representerar ursprungsfolk i Arktis deltar som permanenta medlemmar.

Vapenindustrin i Sverige

I den svenska neutralitetspolitiken ingick att ha en stark försvarsindustri som gjorde oss oberoende av att köpa vapen från andra länder. Det handlade om vår trovärdighet som neutralt land. Försvarsindustrins uppgift var att förse det svenska försvaret med krigsmateriel.

Enligt lagen är det förbjudet att exportera krigsmateriel men eftersom det är mycket dyrt att tillverka vapen och Sverige är ett litet land, så måste kostnaderna reduceras genom längre serier och export till andra länder. Undantag från exportförbudet kräver tillstånd från regeringen.

Restriktionerna har varit omfattande; försäljning får inte gå till länder som befinner sig i krig eller i konflikt som skulle kunna leda till krig. Länder som bryter mot mänskliga rättigheter är också undantagna.

I mitten på 80-talet briserade Boforskandalen; företaget hade bland annat sålt vapen till otillåtna länder via Singapore. Sedan dess har regelverket förändrats. Regeringen tar mycket sällan några beslut utan har överlämnat det till Inspektionen för strategiska produkter.

De tidigare restriktiva reglerna är inte längre villkorade utan hänsyn ska tas till svenska utrikespolitiska intressen.

Det har bland annat lett till att Sverige slutit ett avtal med Saudiarabien

om militärt samarbete – en diktatur som inte respekterar mänskliga rättigheter.

De senaste tio åren har vapenexporten ökat med 300 procent. 56 procent gick förra året till Thailand, Saudiarabien, Bahrain och Pakistan det vill säga länder som knappast uppfyller krav på demokrati och mänskliga rättigheter.

Sverige är världens nionde största vapenexportör och i relation till vår

folkmängd är vi störst i världen. Under 2011 exporterade Sverige krigsmateriel till 63 länder varav 63 procent var utomeuropeiska. Värdet på exporten uppgick till 14 miljarder.

Staten har under många år understött krigsindustrin via beställningar från försvarsmakten.

Sedan flera år tillbaka är vapenindustrin i Sverige inte längre svenskägd – många utländska intressen finns representerade.



Uppmaning till fred utanför Sveriges första mässa för marknadsföring av svensk vapenindustri, i Stockholm, november.

Foto: Jonath Mathew

Atomvapenstaten EU

Gamla drömmar om nukleär solidaritet i Europa lever ännu kvar i bland annat Euroatomfördraget. Eia Liljegren Palmær skriver om kärnkraftens siamesiska tvilling.

Varför detta krampaktiga fasthållande vid en föråldrad energiteknik? Detta är en fråga som jag ofta ställt mig. Stater villiga att subventionera miljarder och åter miljarder för att bygga ut, bygga nytt, trots att alla vet hur farlig kärnkraften är. Finns det något mer svar än kärnvapen?

Efter det att USA (1945) och Sovjetunionen (1949) hade skaffat sig kärnvapen så skulle naturligtvis alla andra stater med självaktning ha atomvapen, så även Sverige. Inte förrän 1968 gav militären upp hoppet om en blågul bomb.

I EU är det i dag två länder som har atomvapen: Frankrike och Storbritannien. Det senare landet har nyligen deklarerat att deras 200 atombomber ska förnyas. Till det behövs färskt vapenplutonium.

Var får de detta ifrån om inte från kärnkraften? Därför vill också den brit-

tiska regeringen bygga ut kärnkraften.

Frankrike behöver inte bygga ut, de har tillräckligt med vapenplutonium från sina uppberedningsanläggningar för att kunna förnya sina cirka 350 atomvapen.

Världens 20 000 bomber

Hur ser det då ut i världen? Det finns åtta länder som uppgett att de har kärnvapen, USA, Ryssland, Storbritannien, Frankrike, Kina, Indien, Pakistan och Nordkorea.

Tillsammans uppskattas antalet bomber vara cirka 20 000. Därtill kommer ett stort antal bomber som är "vilande", vilket betyder att de är så gamla att plutoniet inte fungerar exakt som det ska längre. Men explodera kan de i alla fall.

Vill då EU ha ett gemensamt kärnvapenförsvar? Euratomfördraget från 1957 är det enda av EU:s fördrag som inte har ändrats. Syftet med detta fördrag är att främja kärnkraften. Alla EU-länder har undertecknat fördraget, alltså även de som inte har kärnkraft.

Sedan länge diskuteras ett gemensamt EU-försvar. Att detta försvar också skulle innebära gemensamma atomvapen förnekas ihärdigt, men inte desto mindre så bidrar Euratom till forskning med åtskilliga miljarder euro varje år.

Ska den stora simultananläggningen för kärnvapentester utanför Bordeaux bli en alleuropeisk anläggning? Hur mycket pengar får den från Euratom? Hur mycket pengar får de andra kärntekniska anläggningarna, till exempel ITER i Frankrike, eller den så kallade fjärde generationens kärnkraft?

Nukleär solidaritet

Och ännu en fråga: skulle verkligen en europeisk atomvapenarsenal på något sätt stärka Europa? En vapenarsenal som naturligtvis endast skulle vara avskräckande.

– Vid slutet av vägen mot europeisk solidaritet kommer självklart en nukleär solidaritet, sade den förre franske utrikesministern Jean Francois-Poncet 1992.

Förre franske kommissionspresidenten i det dåvarande EG, Jacques Delors, har sagt att "varför ska man inte en dag, när det finns en mycket stark europeisk union, överföra atomvapnen på denna politiska auktoritet?"

Som tur är, är EU ingen stark union ännu. Så vi har tid, tid att stoppa kärnkraften. Tid att lämna Euratom. Låt oss börja med roten till det onda: uranbrytningen. Utan uran – ingen kärnkraft!

Eia Liljegren-Palmær



Storbritannien har nyligen deklarerat att deras 200 atombomber ska förnyas.

SAMLA Kvinnor För freds styrgrupp

GÖTEBORG

- Gudrun Tiberg, Silvermyntsg. 9, 414 79 Göteborg
0707-62 67 01, gudrun.tiberg@gmail.se

HALMSTAD/LAHOLM

- Susanne Gerstenberg, Smedjegatan 3, 312 30 Laholm
0430-129 30, susanne.gerstenberg@telia.com
- Lena Angviken, Ringvägen 17, 312 31 Laholm
0430-12142, lena.angviken@telia.com

BOLLNÄS

- My Leffler, Hedenvägen 3, 821 30 Bollnäs
0278-24824, my.leffler@hotmail.com

KIRUNA

- Gun-Britt Mäkitalo, Lars Janssons gatan 14, 9tr,
98131 Kiruna, 0980-61 386, gbmakitalo@gmail.com
- Edla Lanto, Borraregatan 18, 981 32 Kiruna
0980-80 226, 0730-50 94 43

KUNGSÖR/EKILSTUNA

- Eva Wilks, Aspensten, 736 91 Kungsör,
0227-210 64, 0706-05 36 55, eva.wilks@swipnet.se
- Anne Allard, Stora Lida Byggträpan, 736 91 Kungsör,
0227-210 32, allardanne@hotmail.com

MARIESTAD

- Karin Jonegård, Lars Siggegården, Utby, 542 93 Mariestad,
0736-21 36 18, karinjonegard@spray.se

STOCKHOLM

- Lena Steinholtz Ekecrantz, Folkungagatan 118-120,
116 30 Stockholm, 08/641 09 99 lenasteinholtz@gmail.com
- Kerstin Hägg, Kyrkogårdsvägen 137, 121 34 Enskededalen,
08-648 08 03, kerstin.hagg37@bredband.net
- Sylvia Rönn, Drottningholmsvägen 382, 168 73 Bromma
08-668 67 48, 0762-576521

UPPSALA

- Astrid Möller, Källparksgatan 20, 754 32 Uppsala, 018-
250458, amjohannelund@hotmail.com
- Clary Hofring, Getramsvägen 1, 743 40 Storvreta
018-36 64 76, 076-8380902, viska60@spray.se

**NÄSTA SAMLAMÖTE:
2 februari 2013**



KONTAKTKVINNOR

Alingsås: Cahtarina Stenberg, Åsgatan 1, 441 51 Alingsås,
0322-63 74 69

Göteborg: Gun Holmertz, Fjällkåpan 6,
42 449 Angered, 031-330861

Halmstad/Laholm: Agneta Eriksson,
Gaggegatan 17 302 41 Halmstad, 035-129150
eriksson.035129150@telia.com

Kiruna: Eva Jonsson, Åkaregatan 8A,
981 32 Kiruna, 0980-194 03

Linköping: Barbro Linderöth, Enskiftesgatan 128
583 34 Linköping, 013-881 07
barbro.linderoth@comhem.se

Lysekil: Inger Sterneskog, Ga Strandg. 41B - Lgh 16,
453 31 Lysekil, 0523-160 20

Stockholm: Bibbi Steinertz, Breda gatan 6,
115 21 Stockholm, 08-662 18 25

Sundsvall: Hjördis Johansson, Faktorigatan 6,
856 52 Sundsvall, 060-17 42 42, hjordis.j@telia.com

Uppsala: Kersti Ertem, Ewa Lagerwalls väg 28,
756 43 Uppsala, kersti.ertem@bredband.net

Värnamo: Inger Peterson, Slottsvägen 8,
331 51 Värnamo, 0370-167 38

Östersund: Eivor Nordman, Na Strandv. 19,
832 41 Frösön, 063-12 88 57, 073-0738105

Medlemsavgifter 2012/2013

Medlemsavgiften är 170 kr/år i riksorganisationen
plus en mindre avgift på platser med lokalgrupper.

Stödmedlemmar 100kr/år.

Familjemedlem och studerande 50kr/år.

Sätt in beloppet på Plusgiro 439 12 25-2

Glöm inte att ange avsändare

Inbjudan studiecirkel:

Svenskt deltagande i världens militära upprustning

1:a studiecirkelmötet VT 2013

Tid: Tisdagen den 15 januari klockan 18.00 till ca 20.00

Plats: Kvinnor för Freds lokal, Hammarby Allé 93

Foto: Bryan Tong Minh/Wikimedia Commons



Den kris dagens samhällen befinner sig i i dag har många ansikten; **ekonomisk kris** – som fråntar miljontals människor deras möjlighet att försörja sig, **social kris** – med ökande fattigdom och ojämlikhet, **ekologisk kris** – som hotar människans hela livsmiljö.

Istället för att försöka lösa dessa problem och arbeta för fred och rättvisa använder världens makthavare oerhörda resurser på utveckling av vapen i syfte att behålla kontroll och dominans över jordens tillgångar. Modern krigföring är i ständigt ökande grad avhängigt satelliter, bland annat för under rättelse, vapenstyrning och kommunikation.

Våren 2012 arrangerade Kvinnor för fred en seminarierie om ”Kärnvapen och militarisering av rymden”, med fokus på USA:s och Natos militära kapacitet och strategier.

I studiecirkeln våren 2013 fördjupar vi vår kunskap om svenskt deltagande i världens militära upprustning. Bland annat föreslår vi diskussion om Esrange Space Center (www.sscspace.com), ett område i norra Sverige med en markyta på 5 600 km², som Sverige upplåter till andra länder för att testa och utveckla vapensystem.

Vid vårt planeringsmöte den 11 november 2012 beslutade vi om diskussionsmaterial till första studiemötet. Fortsatt studiematerial och studiesätt beslutar vi om tillsammans under studiecirkeln gång.

Du som ej tidigare anmält dig och önskar delta, anmäl dig till någon av oss undertecknare eller till Kvinnor för fred tel.svarare 076-117 97 27

Birgitta Lardell
blardell@bredband2.com

Eva Hägerstrand
evahagerstrand@yahoo.com

Förslag till upplägg

Vi träffas en vardagskväll var 14:e dag kl 18.00-20.00. Första mötet blir på KFF:s lokal, för senare möten skall vi undersöka alternativ.

Förslag diskussionsämnen

Svenskt försvars politiska inriktning, säkerhetspolitisk inriktning, säkerhetshot och utmaningar. Hur förbereder sig svenskt försvar för säkerhetshot och risker? Vilka makter anser svenskt försvar behöva skydda sig mot, vilka anses hota svensk säkerhet? På vilka grunder? Vilka makter är viktiga samarbetspartners? Vilka värderingar delar vi med samarbetspartners? Skillnad säkerhetstänkande respektive fredstänkande?

Diskussionsmaterial till 1:a studiemötet

Regeringens proposition 2008/09:140 – Ett användbart försvar. (Försvarsdep.)

Kapitlen där säkerhets- och försvarspolitikens inriktning beskrivs är kap: 3, 4 och 5.

Försvaret är underordnat utrikespolitiken. Förslag till dig som vill läsa skrivelser från UD: Regeringens skrivelse 2007/08:51 – Nationell Strategi för deltagande i internationell freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Regeringens deklARATION vid 2012 års utrikespolitiska debatt i RD 15/2 2012. Sveriges säkerhetspolitik, med referenser/länkar.